
Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

EJ 23/2020 vp

Valtioneuvoston jatkokirjelmä: EU; Koulutus; Komission tiedonanto digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmasta, E 11/2018 vp

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa asiantuntijalausuntonaan seuraavan:

Euroopan komissio antoi syyskuussa 2020 tiedonannon digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmasta vuosille 2021-2027. Tiedonanto on jatkoa vuonna 2018 hyväksytylle digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmalle, ja siinä pyritään esittämään aiempaa kattavampi lähestymistapa EU-tason yhteistyöhön digitaalisen koulutuksen edistämiseen. Tiedonannon julkaisun yhteydessä julkaistiin myös oma tiedonantonsa eurooppalaisen koulutusalueen vahvistamisesta. Digitaalisen koulutuksen edistämisen nähdään osaltaan edistävän myös eurooppalaisen koulutusalueen rakentumista ja toimintasuunnitelman seuranta ja arviointi varmistettaisiinkin komission mukaan osana eurooppalaisen koulutusalueen hallinnollista kehystä.

Digitalisaatiosta puhuttaessa on EU-yhteistyössä huomiota aiemmin kiinnitetty enemmän siihen, miten digitalisaatio muuttaa taito- ja osaamisvaatimuksia. Viime vuosina on kuitenkin alettu tarkastelemaan myös sitä, miten digitalisaatio vaikuttaa itse koulutuksen järjestämiseen niin kansallisesti kuin rajat ylittäen. Koronakriisi on jouduttanut osaltaan tarvetta digitaalisia valmiuksia ja kyvykkyyksiä tukeville toimenpiteille. Erityisesti kansainvälisten opiskelijoiden haasteet ovat nostaneet esiin tarpeen uudentilaisille ratkaisuille kansainväliseen vaihto-opiskelun mahdollistamiseksi, kuten virtuaalivaihto.

Komission esittämän digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmalla on kaksi selkeää strategista painopistettä: tehokkaan digitaalisen koulutusekosysteemin kehittäminen ja digitaaliseen muutokseen tarvittavien digitaalisten taitojen ja -osaamisen parantaminen. Näihin kahteen digitaalisen koulutuksen osa-alueeseen puuttuminen edellyttää politiikkaa ja toimia useilla aloilla kuten infrastruktuuri, strategia ja johtajuus, opettajien taidot, oppijoiden taidot, sisältö, opetussuunnitelmat. Kahden strategisen painopisteen ja niitä edistävien yksittäisten aloitteiden lisäksi komissio ehdottaa myös eurooppalaisen digitaalisen koulutuksen keskuksen perustamista digitaalisen koulutuksen yhteistyön ja tiedonvaihdon vahvistamiseksi EU:n tasolla.

Suomi on johdonmukaisesti korostanut digitaalisen koulutuksen kokonaisvaltaisen kehittämisen merkitystä yksilöllisempien oppimispolkujen rakentamiseksi. Digitaalisen koulutuksen strateginen edistäminen osana eurooppalaisen koulutusalueen kehittämistä oli osa myös Suomen EU-puheenjohtajakauden teemoja ja tiedonannon voi katsoa vievän tätä tavoitetta osaltaan eteenpäin. Koronakriisistä johtuen moni jäsenmaa suunnittelee parhaillaan toimenpiteitä digitaalisen kyvykkyyden ja valmiuksien kasvattamiseksi. Suomi toivoo komissiolta selkeämpää tiekarttaa EU-tason jo käynnissä olevista ja tulevista aloitteista ja kehityskuluista kansallisten suunnitelmien tueksi. Esimerkiksi korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 toimeenpanon myötä syntyneen korkeakoulujen digivisio 2030 tavoitteena on luoda maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen oppimisen ekosysteemi, joka tuo kansainvälisen kilpailuedun Suomelle yhteiskuntana ja yksilöille oppijana. Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee hanketta 20 miljoonan erityisavustuksella, minkä lisäksi korkeakoulujen strategiaperusteisesta ohjelmahoiduksesta ohjataan digivisio toimeenpanoon 4,4 miljoonaa vuodessa sopimuskautella 2021-2024. Näin varmistetaan vahva kansallinen digiosaaminen, -valmiudet ja kyvykkyydet myös kansainvälisessä yhteistyössä.